

متادون چیست

متادون متعلق به گروهی از مواد به نام شبه افیون‌هاست. شبه افیون‌ها موادی با ساختار شیمیائی و عملکردی شبیه به مورفین هستند. متادون همانند هروئین قوی است و در صورت مصرف غلط، خطرناک است. این ماده یکی از زیر گروههای شبه افیون‌ها است و در خانواده مواد افیونی شامل داروهای تسکین دهنده درد عصبی مرکزی طبقه بندی می‌شوند بدین صورت که کارکرد آنها به عنوان کاهش فعالیت این سیستم است. الکل، کانابیس، بنز و دیازپین‌ها (شامل دیازپام، لورازپام و...) موارد دیگری از داروهای مضعف هستند. متادون به عنوان جانشینی برای درمان افراد وابسته به هروئین و سایر شبه افیون‌ها به کار می‌رود. طول مدت اثر آن بسیار طولانی تر از هروئین است به طوری که مدت اثر یک دوز واحد آن تقریباً 24 ساعت است درحالیکه درمورد هروئین ممکن است فقط 2 ساعت باشد. در یک برنامه درمانی معمولاً متادون به صورت محلولی در آب میوه تجویز می‌گردد.

هنگامی که مقدار تجویز شده بسیار کم باشد علائم شبیه به آنفلوانزا است و شامل موارد زیر است:

- 1- آبریزش بینی، عطسه
- 2- سیخ شدن موها
- 3- دردهای شکمی
- 4- دردپشت و مفاصل
- 5- احساس ضعف جسمی
- 6- افزایش درجه حرارت بدن و احساس سرما
- 7- از دست دادن اشتها
- 8- تعریق
- 9- لرزش
- 10- تحریک پذیری و پرخاشگری
- 11- اسپاسم ماهیچه ای و پیرش عضلانی
- 12- اختلال در خواب
- 13- تهوع و استفراغ
- 14- ولع برای مواد
- 15- خمیازه
- 16- اسهال

فردی که مصرف متادون را یکباره قطع کند ممکن است بسیاری از علائم ذکر شده را تجربه نماید. علائم ترک (بازگیری) معمولاً یک تا سه روز بعد از آخرین مصرف شروع می‌شود و در حدود روزششم به حداکثر می‌رسد اما مدت طولانی تری به طولانی می‌انجامد.

علائم ناشی از مصرف متادون به مقدار زیاد عبارتند از :

- 1- خواب آلودگی و چرت زدن
- 2- تهوع و استفراغ
- 3- تپش قلب
- 4- تنفس سطحی
- 5- سرگیجه
- 6- مردمک نوک سنجاقی
- 7- کاهش دمای بدن
- 8- ضعیف شدن نبض و کاهش فشار خون
- 9- اختلال در عملکرد جنسی
- 10- گردش خون ضعیف

بعضی افراد ممکن است عوارضی را تجربه کنند که ارتباطی با دوز مصرفی متادون ندارد :

- 1- تعریق (فرد باید حداقل دو لیتر آب در روز بنوشد تا دچار کمبود آب بدن نشود
- 2- بیوست
- 3- درد ماهیچه‌ها و مفاصل

- 4- کاهش میل جنسی
- 5- جوش‌های پوستی و خارش
- 6- تسکین
- 7- احتباس مایع
- 8- کاهش اشتها، تهوع و استفراغ
- 9- دردشکمی
- 10- پوسیدگی دندان

مصرف متادون همراه با سایر داروها

مصرف داروهای دیگر همراه متادون، بخصوص اگر آنها هم مضعف باشند (مانند الکل، افیونها از جمله هروئین یا بنزودیازپین‌ها مانند دیازپام)، خطر overdose را افزایش می‌دهد. مصرف مقادیر زیاد الکل در چند روز یا چند هفته می‌تواند طول زمان اثر متادون را کوتاه کند و موجب شود که شخص قبل از مصرف دوز بعدی علائم ترک (بازگیری) را تجربه نماید.

این نکته بسیار مهم است که فرد هنگام مراجعه به پزشک یا روانپزشک، مصرف متادون را گزارش دهد تا داروهائی که موجب تاثیر بر درمان نگهدارنده با متادون می‌شوند را تجویز نمایند.

Overdose و مرگ

مرگ در اثر مصرف متادون نادر است. مرگ مرتبط با متادون تقریباً همیشه به دلیل مصرف همزمان سایر داروها بخصوص بنزودیازپین‌ها و یا الکل می‌باشد. کادر حرفه ای بهداشتی عموماً پذیرفته اند که درمان نگهدارنده با متادون در کاهش مرگ و میران به هروئین موثر است.

مرگ در اثر مصرف متادون معمولاً به دلایل زیر اتفاق می‌افتد:

- 1- مصرف بیش از حد به طور اتفاقی : تحقیقات نشان داده است که سوء مصرف الکل و بنزودیازپین‌ها در مراجعان دریافت متادون شایع است. هرگونه مصرف همزمان داروهای مسکن، از جمله افیونهای مانند هروئین، الکل و بنزودیازپین‌ها موجب افزایش خطر سرکوب تنفسی، اگماو مرگ می‌شود.
- 2- خودکشی : اختلالات عاطفی در مراجعان دریافت متادون شایع است .
- 3- صدمات و آسیب‌ها که شامل تصادف با وسایل نقلیه نیز می‌باشد.

خطرات دیگر :

- 1- دسترسی به متادون توسط افراد دیگر (برای مثال اطفال) بسیار خطرناک است و می‌تواند موجب ایجاد علائم overdose شود. متادون اضافی را باید از دسترس بچه‌ها دور نگه داشت.
- 2- تزریق متادون خطری عمده جهت سلامتی افراد است و خطر overdose ، لخته شدن خون، انسداد سیاهرگها و سایر مشکلات طبی را افزایش می‌دهد .